

1977-1978

EL TANCAMENT DELS TREBALLADORS A LA FÀBRICA

UN EXEMPLE DE LA LLUITA OBRERA CONTRA
EL PLA DE REESTRUCTURACIÓ DE ROCA UMBERT

L'octubre de 1977 els propietaris de l'empresa tèxtil Roca Umbert exposaren als seus treballadors la seva intenció de no invertir en la filatura i d'acollir-se al *Plan de Actualización y Regulación del Sector Tèxtil de Proceso Algodonero* per donar pas al tancament d'aquesta secció a la fàbrica de Granollers.

Davant d'aquesta situació, els prop de 510 treballadors de tota la fàbrica es mobilitzen per defensar els seus interessos laborals just al moment en què s'inicia l'organització dels primers sindicats lliures. El conflicte es fa evident amb la manifestació del 10 de desembre de 1977 i el tancament durant les festes de Nadal a la fàbrica. El procés s'allargà mig any, fins al maig de 1978.

Aquesta exposició pretén homenatjar la lluita dels treballadors de Roca Umbert en commemoració del 40è aniversari dels fets, amb una petita mostra de fotografies i textos, així com els testimonis d'alguns protagonistes del moviment obrer de la fàbrica.

Els treballadors fan visible
la seva situació a la porta
de Roca Umbert.

CRONOLOGIA DE LA CRISI DEL SECTOR TÈXTIL

1959

El règim franquista promulgava el Plan Nacional de Estabilización Económica, que suposava un canvi en la política econòmica alhora que demostrava el fracàs de la política autàrquica. Aquest canvi, que tenia com a objectiu l'estabilització i liberalització de l'economia espanyola, possibilità el creixement econòmic dels anys seixanta.

ANYS 60

Al llarg dels anys 60 s'apliquen diversos plans de reestructuració. L'objectiu és poder competir a l'exterior i renovar la maquinària envellida, i impliquen la reducció de mà d'obra emprada al sector. Diversos treballadors d'empreses tèxtils, sobretot del ram de l'aigua (tints i acabats), reclamen millores salarials i de convenis.

1960-1963

Primer pla pel cotó

1963-1967

Pla per la llana i segon pla pel cotó

1969-1972

Tercer pla pel cotó

ANYS 70

La conflictivitat laboral general augmenta de forma notable. Barcelona, Terrassa, Sabadell i Mataró foren els centres destacats de les protestes, que s'expandiren a zones poc conflictives com Manresa i el Prat de Llobregat.

1974

La crisi del règim franquista era crònica: la poca inversió provocava un retard tecnològic respecte altres països i un augment de l'atur al sector.

1975

Es duen a terme nous plans de reestructuració. La conflictivitat laboral i política va en augment, sobretot arran de la mort de Francisco Franco.

1976

La conflictivitat laboral del sector tèxtil s'expandeix per tot el territori i tots els subsectors. Es produeixen aturades a empreses del sector llaner i del ram de l'aigua (tints i acabats) de Barcelona, Terrassa, Sabadell, Mataró, Esplugues, Badalona i altres poblacions; és un moment de pluralitat sindical: les majoritàries CCOO, UGT i CNT, i les escissions com SU i CSUT.

1977

La crisi del sector tèxtil s'aguditzava. Les empreses que no poden acollir-se als plans de reestructuració opten per la presentació d'expedients de crisi, cosa que suposa la suspensió de contractes. A l'octubre es firmen els Pactes de la Moncloa. El president del nou govern, Adolfo Suárez, els principals partits polítics amb representació parlamentària, les associacions empresarials i el sindicat Comissions Obreres signen aquests pactes per tal d'estabilitzar el procés de transició al sistema democràtic i adoptar una política econòmica que contingués la forta inflació.

ENTRE 1975

I 1979

Per mitjà dels plans de reestructuració, s'arribà a una pèrdua de més 22.000 llocs de treball al cotó, 11.000 a la llana, 2.000 a la seda i 1.000 al jute (fibres i filaments).

TEMPS D'INCERTESES

L'INICI DEL CONFLICTE ENTRE L'EMPRESA I ELS TREBALLADORS

ABRIL-MAIG DE 1977

Després de la supressió del sindicat CNS (Sindicat Vertical) i la dissolució del Jurado de Empresa de Roca Umbert, els treballadors comencen a organitzar-se per celebrar una assemblea per tal d'escollir els membres del comitè d'empresa. És l'inici de l'organització sindical a la fàbrica.

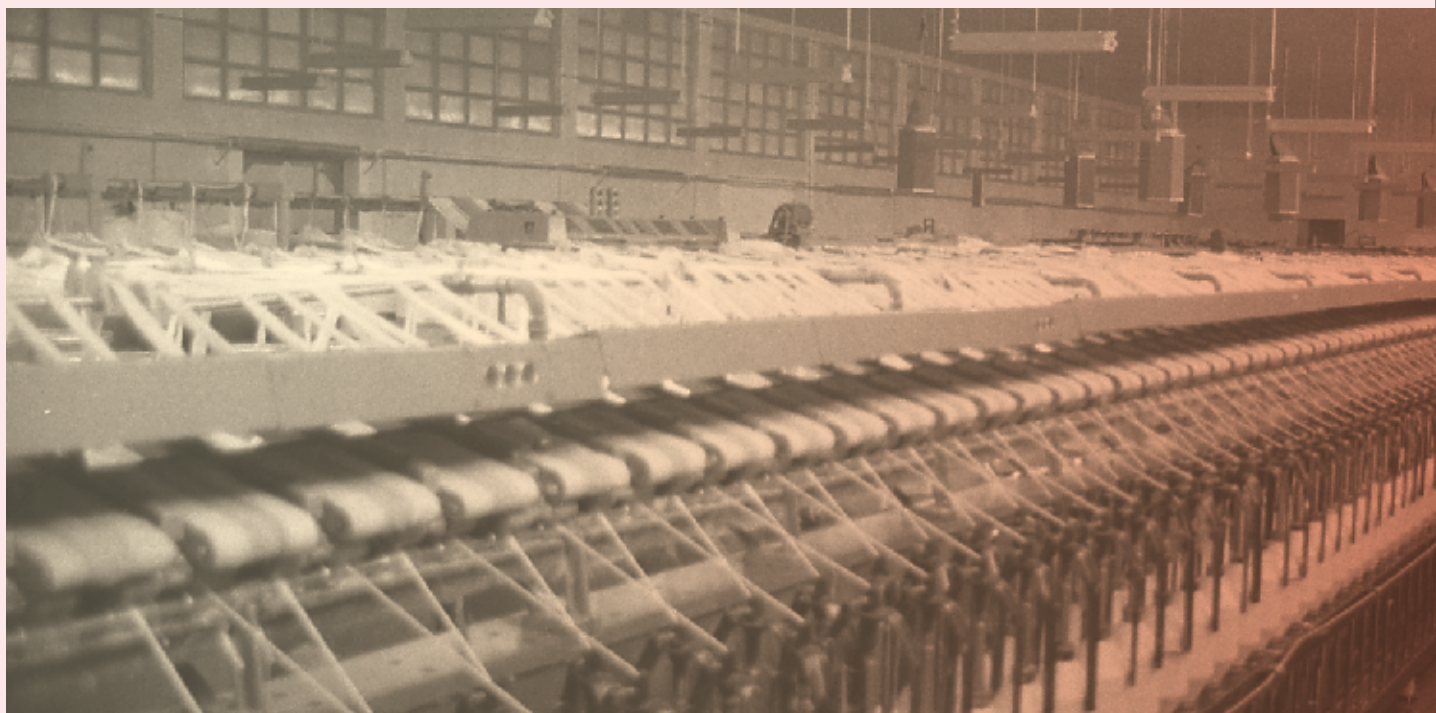
10, 11 I 13 DE JUNY DE 1977

Es recullen signatures per les diferents seccions de la fàbrica per conèixer l'opinió dels treballadors sobre la necessitat de muntar una comissió que els representés. El resultat de la recollida és favorable a una comissió democràtica i unitària en un 85'5% del total de la fàbrica. Durant aquell estiu tenen lloc diverses entrevistes i negociacions entre la comissió de treballadors i els representants de la fàbrica per tal d'estudiar la forma i la data de l'assemblea.

10 DE SETEMBRE DE 1977, A LES 5 DE LA TARDA

Té lloc l'assemblea extraordinària dels treballadors de Roca Umbert, amb una participació de prop de 300 treballadors i en què s'escull la nova comissió de treballadors. Convocada inicialment als menjadors, a causa del poc espai, se celebra al passadís, entre els menjadors i la Tèrmica.

A partir d'aquest moment, comencen les primeres reunions dels treballadors escollits per l'assemblea amb els representants de l'empresa.

17 D'OCTUBRE DE 1977

En una reunió, els representants de l'empresa exposen la greu situació econòmica de la indústria tèxtil i la seva intenció de sumar-se al Pla d'Actualització i Regulació del Sector Tèxtil de Procés Cotoner.

NOVEMBRE DE 1977

Segueixen les reunions entre representants de l'empresa i la comissió de treballadors, sense que es formalitzi cap acord. La preocupació dels treballadors va en augment: l'empresa exposa la seva contrarietat per les aturades laborals i adverteix els treballadors de l'aplicació de possibles mesures.

6 DE DESEMBRE

Té lloc una nova reunió dels representants de l'empresa amb una representació extraordinària dels treballadors per intentar trobar una solució a l'oposició al Pla de Reestructuració. L'empresa insistia en la seva mala situació econòmica. Continua l'ambient tibant i no s'arribà a cap entesa.

Manifest de les seccions sindicals CCOO i CNT fent una crida als treballadors a participar a les assemblees.

COMPAÑEROS:

Roca Umbert no está dispuesta a soltar nada, el comité reunido el lunes desde las 5 de la tarde hasta las 11 de la noche no pudo sacar nada. No es culpa de los compañeros del comité ya que solo es culpable la dirección de la empresa. La política de Roca Umbert siempre ha transcurrido en el trabajo pero sin nada a cambio. La Batallas siendo la misma empresa. Las diferencias salariales son cuantiosas comparándolas a nosotros. La empresa alega la crisis textil (algo que es muy cierto) pero que Roca Umbert no tiene ni tendrá ya que es una gran empresa y no puede abastecer los pedidos que le llegan. La prueba la tenemos en que han hecho una nueva sección para los jiggers, se están comprando maquinaria nueva y hay otras empresas que trabajan para ella y encima tienen la osadía de pedirle al comité que por qué no se hacen horas extra durante unas fechas determinadas para abastecer los pedidos pendientes. Nosotros nos preguntamos a esto ¿dónde está la crisis de la que hablan cuando pedimos aumentos de salarios?, los pedidos llueven a montones y sin embargo nosotros siempre estamos lo mismo. Nuestra respuesta más firme unida al comité es la de descansar los veinte minutos ya que entendemos que el aumento de semana no tiene que hacerse con una pequeña cantidad de un derecho nuestro que no nos va a resolver nada pero que lo utiliza la empresa para justificar que ya ganamos más. A esto hay que decir "NO", tenemos que parar los veinte minutos ya que es un derecho imprescindible para descansar y exigir a la vez que nos aumenten la semana y mejorar nuestras condiciones de trabajo.

Compañeros: firmemente esta ha de ser nuestra primera respuesta apoyar al comité y juntos obligarles a cumplir nuestras necesidades.

Por esto es muy necesario que acudamos todos el sábado a la asamblea y entre todos buscaremos una solución a nuestros problemas.

Vayamos todos a la asamblea.

Secciones Sindicales: CCOO, CNT.

TEMPS D'ASSEMBLEES

LA LLAVOR DE LA DEMOCRÀCIA

Durant les assemblees alguns treballadors demostraren la seva capacitat de lideratge durant les protestes.

Els sindicats començaven a sortir de la clandestinitat. Les organitzacions sindicals UGT, CCOO i CNT i els seus representants posaren de manifest a Granollers i comarca el seu paper cabdal en els canvis laborals de la Transició. La UGT i CCOO esdevingueren les forces majoritàries.

PLAN DE ACTUALIZACIÓN Y REGULACIÓN DEL SECTOR TEXTIL DE PROCESO ALGODONERO

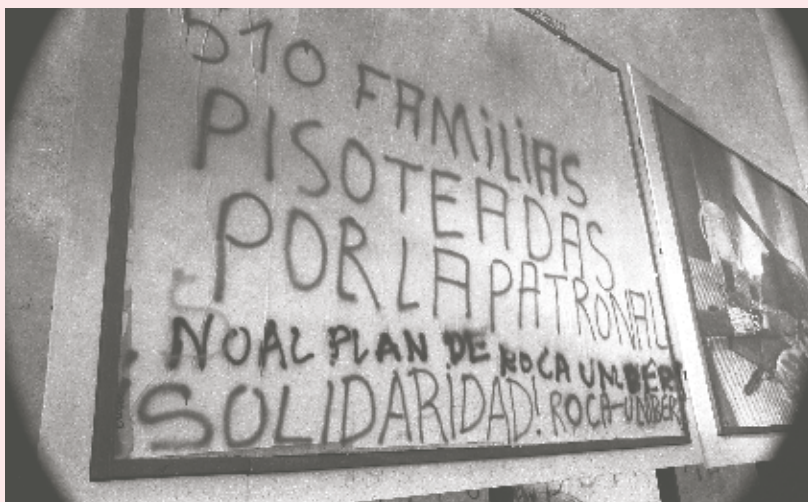
Un cop superada l'etapa autàrquica del franquisme, en les dècades de 1960 i 1970 el govern decidí sanejar el sector tèxtil, que jugava un paper important en el desenvolupament industrial del país, per mitjà de la via de la reconversió. Tot i així, moltes empreses arreu de Catalunya aprofitaren els plans per vendre maquinària a l'economia submergida, enlloc d'invertir en nova. Precisament, l'oposició a les accions especulatives fou una de les puntes de llança de la lluita de les organitzacions sindicals.

L'empresa s'havia acollit a un pla estructural anterior al 1976, que tingué un caràcter voluntari i implicà un petit nombre de prejubilacions: uns 149 treballadors aproximadament. Tot i l'impacte per a la fàbrica, no provocà gaire oposició.

«EN TOT MOMENT VAM INTENTAR QUE EL CONFLICTE NO FOS UNA GUERRA DE SINDICATS I DE SIGLES. HI HAGUÉ UNITAT SINDICAL DE BASE.»

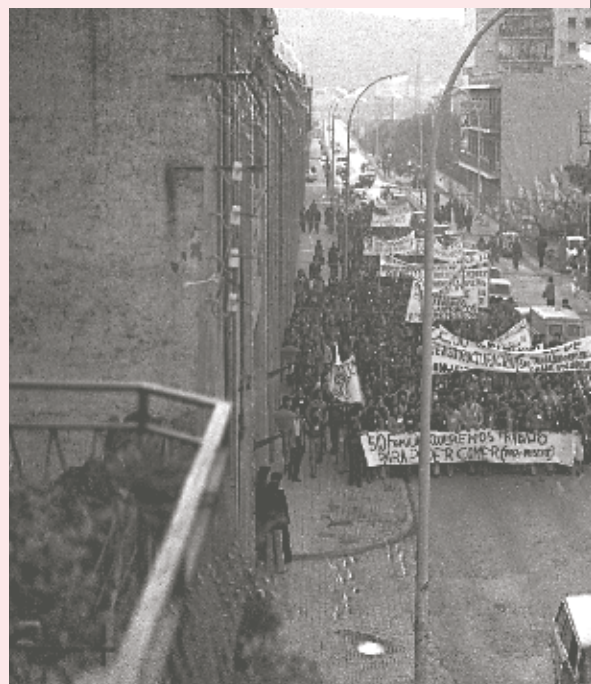
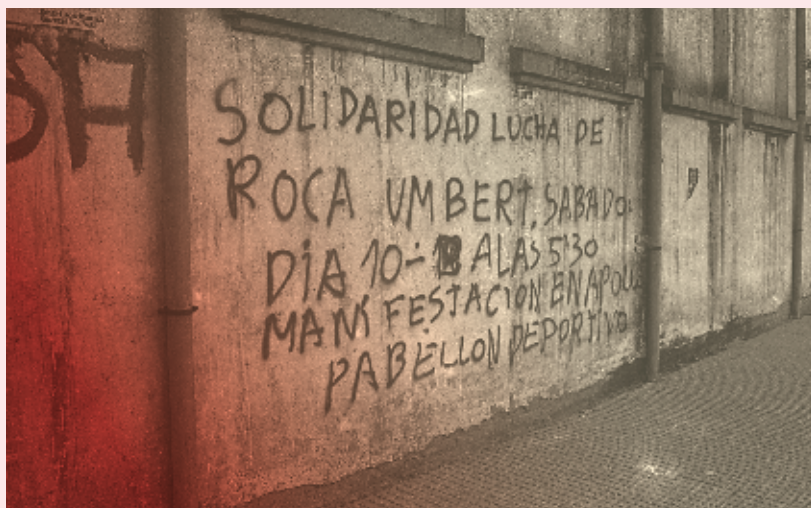
TONI CORNELLAS

TEMPS DE MOBILITZACIONS

LA PRIMERA GRAN MANIFESTACIÓ A GRANOLLERS DESPRÉS DE LA MORT DE FRANCO

El dissabte 10 de desembre a 2/4 de 6 de la tarda té lloc una massiva manifestació de suport als treballadors de Roca Umbert. S'inicia a la fàbrica passant per les actuals avinguda Prat de la Riba, Alfons IV, plaça de la Corona i Anselm Clavé per acabar a la Porxada.

Hi assisteixen unes 1.000 persones, amb un fort suport popular. La manifestació es dugué a terme en un context polític complicat: encara hi havia el control de les forces d'ordre franquistes.

A més a més, durant tot el mes es realitzaren diferents accions per part dels treballadors per donar a conèixer la situació de la fàbrica, paral·lelament a tot un seguit de trobades amb autoritats polítiques i civils per intentar buscar una solució.

TEMPS DE PROTESTA

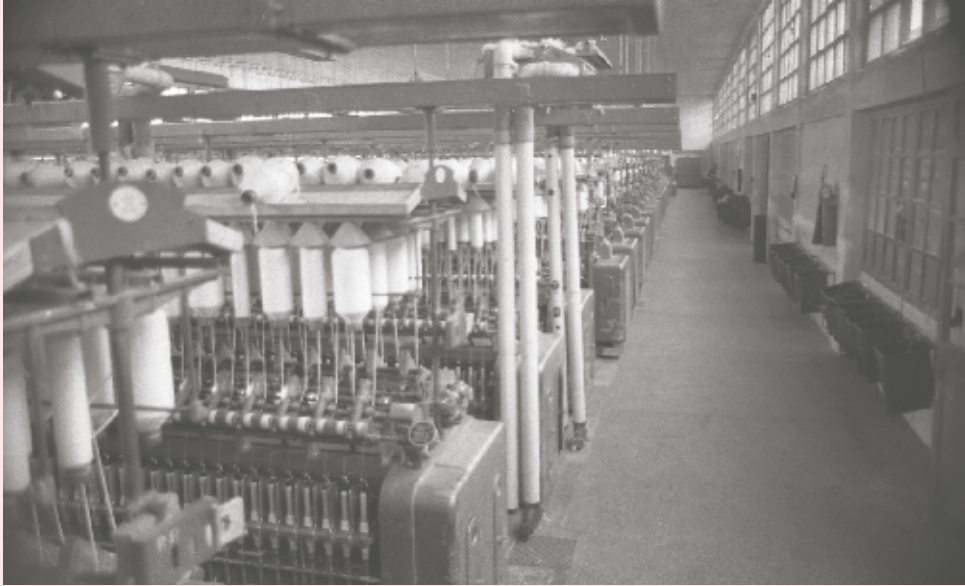
LA FORÇA DELS TREBALLADORS

VAGA DE BRAÇOS CAIGUTS

El 22 de desembre de 1977, després de diverses assemblees per seccions els treballadors decideixen tancar-se a la fàbrica: **fan vaga de braços caiguts**.

RELATS D'ALGUNS TESTIMONIS

«NOSALTRES VAM SER ELS AMOS DE LA FÀBRICA, PERÒ DE FORMA PASSIVA: EN CAP MOMENT ENS VAM PLANTEJAR COLLECTIVITZAR-LA.»

TONI CORNELLAS

«EL MOMENT MÉS EMOCIONANT VA SER QUAN VAIG VEURE UNA DONA GRAN AMB UN SAC. VAIG VEURE QUE LA COSA ANAVA SERIOSAMENT.»

DOLORS PORTERO

«COLABORÓ TODO GRANOLLERS: SE HICIERON MANIFESTACIONES, SE ENVIÓ COMIDA; LOS COMERCIOS Y LA GENTE SE BOLCÓ CON NOSOTROS.»

RAFAEL PIÑERO

«HABÍA BASTANTE SOLIDARIDAD ENTRE CASI TODOS LOS TRABAJADORES. INCLUSO HABÍA GRUPOS Y FÁBRICAS QUE SE SOLIDARIZABAN CON OTRAS. LA GENTE ESTABA MÁS PREDISPUSTA AL CAMBIO QUE VENÍA CON LA TRANSICIÓN.»

JULIÁN CORÓN

«GRANOLLERS ES VA CONSCIENCIAR QUE HI HAVIA UN PROBLEMA MOLT IMPORTANT: TANCAR UNA FÀBRICA QUE DONAVA VIDA A MOLTA GENT ERA UN COP DUR PER A LA CIUTAT.»

TONI CORNELLAS

EL TANCAMENT DELS TREBALLADORS A LA FÀBRICA

**DEL 22 AL 24
DE DESEMBRE
DE 1977**

Segons els testimonis, l'ambient que es respirava era entre festiu i reivindicatiu: xerrar amb els companys, jugar a cartes, tocar la guitarra i cantar eren algunes de les activitats per passar l'estona.

En aquell moment, un acte reivindicatiu d'aquestes característiques representava una forta pressió a una empresa d'esperit paternalista fordista. Si les negociacions no avançaven, centenars de treballadors estaven disposats a passar les festes de Nadal fora de casa.

**«LA CONVIVENCIA
FUE BUENA, PERO
A MEDIDA QUE IBA
PASANDO EL TIEMPO
LOS NERVIOS IBAN
AFLORANDO.»**

JUAN JIMÉNEZ

**«LA INTENCIÓN ERA
PASAR LA NAVIDAD
DENTRO DE LA
FÁBRICA. INCLUSO SE
HABÍA PENSADO EN
BUSCAR UN CURA PARA
CELEBRAR LA MISA
DEL GALLO.»**

JUAN JIMÉNEZ

**«LOS FAMILIARES VENÍAMOS A TRAER COMIDA.
YO VENÍA POR LA MAÑANA A TRAER EL
DESAYUNO, LUEGO LA COMIDA, ME IBA, Y LUEGO
TRAÍA LA CENA HASTA QUE
ME IBA A CASA A DORMIR.»**

ISABEL CANO

**«DESDE FUERA LO VIVÍAMOS CON PREOCUPACIÓN
POR LO QUE PODÍA PASAR.»**

**ISABEL CANO, EMBARASSADA, NO ES POGUÉ
TANCAR I VISQUÉ EL CONFLICTE DES DE FORA,
AMB ALGUNS FAMILIARS TANCATS.»**

TEMPS DE CANVIS

EL DESENLLAÇ DEL CONFLICTE - 1978

**FINALMENT, EL 24 DE DESEMBRE DE 1977
S'ARRIBÀ A UN ACORD ENTRE L'EMPRESA I EL
COMITÈ DE TREBALLADORS PER APLICAR EL PLA**

GENER DE 1978

En virtut de la nova llei sindical es convoca una assemblea, a la seu de l'antic sindicat vertical, per escollir els noms dels representants dels treballadors.

En el mes de març se celebra una trobada a Granollers entre els representants de l'empresa i la comissió de treballadors per entregar i aprovar el llistat de treballadors que s'acullen voluntàriament a marxar de l'empresa. A mitjans d'abril es treballa en la creació d'una Comissió especial paritària que arriba a un nou pacte de les condicions de l'acomiadament.

«ELS SINDICATS VAN POSAR DE RELLEU LA SEVA FORÇA I LA SEVA VÀLUA, JA DES DE LA CLANDESTINITAT. MALGRAT LES DIFICULTATS QUE HI VA HAVER EN AQUELL MOMENT, ELS REPRESENTANTS SINDICALS DE L'ÈPOCA ES VAN GUANYAR EL RESPECTE DELS TREBALLADORS; NO NOMÉS DELS DE GRANOLLERS, SINÓ TAMBÉ DE MOLTA GENT DE LA COMARCA.»

PACO MONJA

«JO CREC QUE VA INFLUIR MOLT L'ESPERIT NADALENC. EN UNA ALTRA ÈPOCA, POTSER, HAGUÉSSIM DURAT UNA MICA MÉS, TOT I QUE POTSER NO GAIRE MÉS.»

DOLORS PORTERO

«A LA SEMANA SIGUIENTE VOLVIMOS A TRABAJAR. PERO CLARO, FALTABAN COMPAÑEROS. NOTABAS UN VACÍO. YO DESDE EL LABORATORIO VEÍA ENTRAR O SALIR A LA GENTE, PERO DESPUÉS TODO SE VEÍA MÁS TRISTE.»

«NOS QUEDAMOS POQUÍSIMOS: UNOS 100.»

PILAR GÓMEZ I ANTONIO SEGURA

1 DE MAIG DE 1978

Manifestació amb motiu del Dia Mundial del Treball. Al llarg d'aquest mes comencen a acomiadar-se els treballadors que voluntàriament es van sumar a abandonar l'empresa.

El segon pla fou aplicat el maig de 1978. Implicà l'acomiadament de 411 treballadors, que van rebre una indemnització de 30 dies per any treballat i 2 anys de prestació d'atur.

La filatura deixarà de produir el 31 de maig i a finals d'any es tancaren el cosidor i la Casa Cuna.

La plantilla de la fàbrica va quedar en 99 persones, concentrats en la secció de tints i acabats.

Nombre de persones que es van acollir voluntàriament al Plan de Actualización y Reestructuración de la Industria Textil Algodonera, segons el llistat elaborat el 29 de març de 1978 i entregat pel Comitè d'Empresa el 3 d'abril de 1978.

FÀBRICA N.1:

FILATURA
TOTAL: 189
DONES: 117
HOMES: 71

FÀBRICA N.2:
RAM DE L'AIGUA

TOTAL: 26
DONES: 4
HOMES: 22

FÀBRICA N.3:
TEIXITS

TOTAL: 73
DONES: 53
HOMES: 20

FÀBRICA N.4:
SERVEIS

TOTAL 39
DONES: 2
HOMES: 37

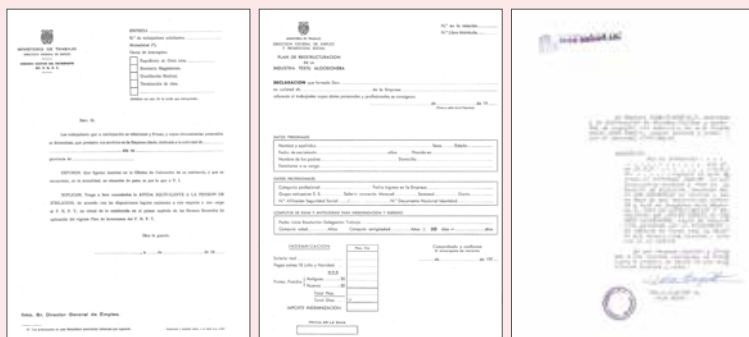
FÀBRICA N.5:
LA BATLLÒRIA

TOTAL: 6
DONES: 6

DESPATX DE BARCELONA

TOTAL: 15
(4 DE ABRIL DE 1978)
HOMES: 15

NÚMERO TOTAL:
319 «PRODUCTORES»

Certificats de la baixa d'atur en acollir-se al pla d'actualització i regularització del sector tèxtil.

Aquest total va anar creixent fins → al final del procés.

